Campus Sortland, status januar 2026

Fjernlån til studenter

Vårsemesteret er i gang, og Sortland bibliotek er i gang med å låne inn pensumbøker til fjernstudenter som bor i kommunen. Dette foregår ved at de henvender seg til oss i skranken eller på epost, vi mottar en pensumliste fra dem og bestiller de aktuelle bøkene fra universitetsbibliotekene. Vi mottar bøkene i posten, og studentene kan hente dem hos oss. Det har dessverre blitt vanskeligere å få hentet pensumbøker hos oss nå når huset stenger dørene klokka 16:00, men vi har ennå åpent på lørdager for dem som ikke rekker innom på hverdager.

På Sortland har vi gått litt ut over de anbefalte retningslinjene for fjernlån. Det kom en presisering i 2023 som sier:

> # Hva skjer med pensumlitteratur, fjernstudenter og fjernlån?
>
> I utgangspunktet forventer universitet- og høyskolebibliotekene at studentene skal kjøpe pensum selv. Dette betyr at studentene ikke skal låne hele pensumlister om gangen. Fjernlånsordningen er ment for faglitteratur studenter trenger til oppgaveskriving eller fordypning, utover pensumlisten.

Kilde: https://bibliotekutvikling.no/fjernlan/9-ting-du-lurer-pa-om-de-nye-retningslinjene-for-fjernlan/

Vi ønsker å forholde oss til de nasjonale retningslinjene, så vi jobber sakte med å veilede studenter inn mot biblioteket på deres eget studiested slik at de kan bestille pensumlitteratur der. Flere bibliotek har egne rutiner for å låne bøker til fjernstudenter, blant annet Nord Universitet. Du kan lese mer om det her:

https://www.nord.no/bibliotek/alt-om-lan/nett-og-samlingsbaserte-studium

Vi ser at mange studenter kommer til oss med en forventning om at vi skal bestille hele pensumlista, og at de skal få beholde bøkene hele semesteret. Det er forventninger vi ikke kan eller bør møte, og vi strekkes oss også mye lenger enn bibliotekene i våre nabokommuner. Vi har etter 2020 ikke hatt som rutine å sende regning på bøker som ikke er levert tilbake, men det ønsker vi å begynne med igjen i løpet av 2026. Å kontakte biblioteket ved studiestedet sitt, kjøpe pensumbøker og orientere seg om ressurser som er tilgjengelig på nett er viktig kunnskap som alle nye studenter (inkludert fjernstudenter) må lære seg. Vi på Sortland bibliotek skal jobbe med å gi studentene det ansvaret de egentlig skal ha. Det gjelder ikke minst ansvaret for å levere inn bibliotekbøker i tide.

Fjernlånet har gått ned over tid, og det gjelder nok også fjernlån til studenter (det differensieres dog ikke i statistikken mellom bøker til privatpersoner og bøker til studenter). Vi ser at mange studiesteder tilbyr digital tilgang til bøker, og at behovet for å bestille papirbøker gjennom oss går ned år for år.

Fjernlån er en lovpålagt oppgave, men det koster å drive med det. Mengden lån varierer fra år til år og fra semester til semester, og det gjør da også utgiftene for å returnere bøkene. Her er høstsemesteret 2024 og høstsemesteret 2025 til sammenlikning:

Høstsemesteret 2024: 124 bøker a 105 = 13 020 kr i portoutgifter
Høstsemesteret 2025: 69 bøker a 105 = 7 314 kr portoutgifter

Vi beregner ca 105 kroner per bok for å returnere fjernlån til studiestedene. Det er litt billigere å returnere skjønnlitteratur da romaner vanligvis veier mindre. Vi har hatt en del pågang dette semesteret, og forventer utgifter mer i tråd med høstsemesteret 2024 innen vi tar sommerferie.

Studieplasser

Fjernstudenter på Sortland har to steder de kan sitte og studere: På Sortland bibliotek og på Gerdas hus. Sortland bibliotek har et titalls pulter med stoler hvor man kan sitte, i tillegg til et studierom hvor man kan lukke døra. Det er bare et fåtall av disse plassene hvor det er strøm tilgjengelig, og ingen av plassene har skrivebordslampe. Dette skulle vi gjerne utbedret, men det er dessverre ikke budsjett til å investere i nytt utstyr i 2026. Vi ser at studieplassene og studierommet er i bruk hver dag, og studenter sitter også andre steder i bygget. Studenter som henvender seg til biblioteket får informasjon om Gerdas hus, og tilbud om å få kode til nøkkelboks for å kunne låse seg inn der. Denne uken hadde vi med RKK på befaring på Gerdas hus så de kunne bli kjent med lokalet, og så det blir enklere for dem å anbefale tilbudet til sine studenter.

Mulighet til å avlegge eksamen

Bedrifter i Sortland har innimellom behov for at ansatte kan ta sertifiseringer. Det har de mulighet til på Sortland bibliotek. Det fungerer slik at vi får tilsendt en pakke med materialer/oppgaver. På avtalt tidspunkt leverer vi dette ut til studenten, og de sitter i vårt lokale og løser oppgavene innenfor et gitt tidsrom. Når tiden er ute samler vi inn materialene og oppgavene leveres inn via en portal på nett. Dette har vært et gratis tilbud hos oss, men ettersom det er det private næringslivet som etterspør dette, og ikke enkeltpersoner/studenter, så ønsker vi i fremtiden å fakturere et visst beløp for arbeidsinnsatsen og leie av rom. Dette som et ledd i å øke inntjeningen til biblioteket.

Kontakten med Sortland kommune

Kulturfabrikken sendte en henvendelse til Sortland kommune angående Campus Sortland i oktober 2025. Det gjaldt spesifikt en henvendelse fra LINK Vesterålen om å fortelle om Campus Sortland på et arrangement. Biblioteket hadde ikke mulighet til å stille på arrangementet. Vår kontakt i Sortland kommune mente det var prematurt å informere om Campus Sortland på det tidspunktet. Vi har ikke hørt videre fra Sortland kommune angående deres bidrag til Campus Sortland.

Videre arbeid med Campus Sortland

Det er ennå uklart hvem som «eier» Campus Sortland, og hvem som skal drive prosjektet framover. Sortland bibliotek har signalisert at det ikke er ressurser til å være en aktiv initativtaker i prosjektet, all den tid bemanningen er redusert med 110% stilling siden høsten 2025. Styret i Kulturfabrikken Sortland KF har konkret foreslått at Campus Sortland booker seg plass på f.eks. arbeidslivsmesser i regionen for å fortelle om tilbudet. Det er ikke noe biblioteket har økonomi eller bemanning til å prioritere i inneværende halvår, men kanskje forslaget kan løftes til Sortland kommune slik at de kan delta?

Biblioteket fortsetter å yte god service til studentene som henvender seg til oss. Vi får gode tilbakemeldinger fra brukerne våre, og strekker oss så langt det lar seg gjøre for å hjelpe de som har spesielle behov – det være seg rom å ta hjemmeeksamen i, utskrifter, spesielle bøker som er vanskelig å få tak i, og så videre.